

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 27 maart 1998 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap", heeft op 26 mei 1998 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een artikel 6ter in te voegen in het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap.

Het ontworpen artikel 6ter heeft betrekking op het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap. Het bepaalt dat het volkslied uitgevoerd moet worden bij de officiële plechtigheden die plaats hebben op de data en in de taalgebieden vermeld in artikel 6bis, eerste en tweede lid, van het decreet. De bedoelde data en taalgebieden zijn die waarvoor de verplichting geldt om de vlag van de Vlaamse Gemeenschap te hijsen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

In zijn advies L. 23.800/8 van 7 november 1995 over het ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 13 juni 1996 tot wijziging van het voornoemde decreet van 7 november 1990, heeft de Raad van State het volgende opgemerkt :

"Een wapen, een vlag, een volkslied, een feestdag en dergelijke zijn symbolen van een publiekrechtelijke collectiviteit. Als publiekrechtelijke rechtspersoon die drager is van een deel van de soevereiniteit, is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor de regelgeving terzake.

.../...

Voor de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om, zoals in het voorontwerp van decreet, de regels voor het gebruik van haar vlag vast te stellen - en de verplichte bevlagging ervan te regelen -, dient derhalve geen grond te worden gezocht in de "culturele aangelegenheden" zoals bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Uit het voorgaande blijkt dat de verwijzing naar artikel 127 van de Grondwet in artikel 1 niet terecht is. Ook de verwijzing naar artikel 39 van de Grondwet dient te worden weggelaten, daar luidens artikel 4 van het voormeld decreet van 7 november 1990 alleen de Vlaamse Gemeenschap en niet het Vlaamse Gewest een eigen vlag heeft.

Dientengevolge kan artikel 1 best geredigeerd worden als volgt :

«Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid»" (1).

De decreetgever is die laatste suggestie gevolgd.

Ze geldt, mutatis mutandis, ook voor artikel 1 van het voorliggende ontwerp.

Artikel 2

1. De verplichting om het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap uit te voeren geldt, volgens het ontworpen artikel 6ter, "op de data ... zoals vermeld in artikel 6bis, eerste en tweede lid". Het gaat derhalve om 11 juli en voorts om alle dagen waarop de Belgische of de Europese vlag gehesen wordt.

(1) Parl. St., Vl. Parl., 1995-96, nr. 266-3, (9), 12.

Uit de ontworpen bepaling volgt o.m. dat op plechtigheden die, wegens de aanleiding ervan, een uitgesproken "nationaal" karakter hebben - en die om die reden ook door de federale overheid of op grond van een federale reglementering georganiseerd worden - niettemin het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap uitgevoerd moet worden.

Door een dergelijke verplichting op te dringen aan de organisatoren, bemoeilijkt de Vlaamse Gemeenschap op een onevenredige wijze de uitoefening van de bevoegdheid van die federale overheid om de plechtigheden te regelen die nauw verbonden zijn met de door haar erkende feestdagen (1).

In zoverre het ontwerp de verplichting oplegt om het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap uit te voeren op data waarvoor de federale overheid het hijsen van de Belgische vlag voorschrijft, is het derhalve door een bevoegdheidsoverschrijding aangetast.

2. Wat de territoriale reikwijdte van de ontworpen regeling betreft, wordt bepaald dat het volkslied van de Vlaamse Gemeenschap uitgevoerd moet worden "in de taalgebieden zoals vermeld in artikel 6bis, eerste en tweede lid".

(1) De federale overheid zou, op een vergelijkbare wijze, de uitoefening van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap op een onevenredige wijze bemoeilijken, indien ze zou voorschrijven dat bij elke 11 juli-viering het nationaal volkslied uitgevoerd moet worden.

De taalgebieden worden enkel vermeld in artikel 6bis, eerste lid : het gaat daarbij om het Nederlandse taalgebied en om het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

De Vlaamse Gemeenschap is binnen het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad slechts bevoegd ten aanzien van de instellingen bedoeld in artikel 127, § 2, van de Grondwet, en ten aanzien van de instellingen bedoeld in artikel 128, § 2, van de Grondwet. Artikel 6bis, eerste lid, van het decreet van 7 november 1990 houdt met die beperking rekening, waar het precies de gebouwen bepaalt, met verwijzing naar de instellingen die er gevestigd zijn, waarvoor de verplichting geldt om er de vlag te hijsen. Die bepalingen zijn echter niet relevant voor de ontworpen verplichting, welke het uitvoeren van een lied betreft.

Hierop gewezen, stelt de gemachtigde van de regering voor om in het ontworpen artikel 6ter de verwijzing naar de taalgebieden gewoon weg te laten. Volgens de gemachtigde zou de territoriale beperking rechtstreeks uit de Grondwet voortvloeien.

Alhoewel het standpunt van de gemachtigde in beginsel correct is, verdient het toch geen aanbeveling om in artikel 6ter, in tegenstelling tot artikel 6bis, de regeling van de territoriale reikwijdte achterwege te laten. Door het verschil tussen de twee voornoemde bepalingen, zouden er alleen maar interpretatievragen rijzen.

De ontworpen bepaling zou integendeel zo aangepast moeten worden, dat er geen enkele twijfel over bestaat in hoeverre de daarin bedoelde verplichting van toepassing is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

.../...

3. De verplichting om het volkslied uit te voeren geldt, volgens het ontworpen artikel 6ter, bij de "officiële plechtigheden" die plaatsvinden op bepaalde data.

3.1. Het ontwerp bevat geen enkele beperking m.b.t. de organisator van de plechtigheid. Zoals het ontwerp geredigeerd is, zou de bedoelde verplichting ook kunnen gelden bij plechtigheden georganiseerd door bijv. de federale overheid.

De gemachtigde van de regering heeft evenwel gepreciseerd dat het de bedoeling is dat de verplichting alleen zou gelden bij plechtigheden georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, een plaatselijke overheid of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Die precisering zou in de tekst opgenomen moeten worden. Op die manier zouden meteen ook instellingen aangewezen worden die, inzonderheid in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, onder de toepassing van de ontworpen regeling vallen (zie opmerking 2).

3.2. Het ontwerp bevat ook geen enkele beperking m.b.t. de aard van de plechtigheid. Zoals het ontwerp geredigeerd is, zou de verplichting om het volkslied uit te voeren gelden voor elk soort plechtigheid, als ze maar een officieel karakter heeft (en als ze plaatsvindt op een van de data bedoeld in het ontwerp).

.../...

De gemachtigde van de regering heeft evenwel gepreciseerd dat enkel die plechtigheden bedoeld zijn, welke precies plaatsvinden naar aanleiding van de gebeurtenis waarop de vlag van de Vlaamse Gemeenschap, de Belgische of de Europese vlag wordt gehesen. Officiële plechtigheden met een ander karakter, die toevallig op dezelfde dag plaatsvinden, vallen niet onder de toepassing van de ontworpen regeling (1).

Ook die precisering zou in de tekst opgenomen moeten worden.

SLOTOPMERKING

Artikel 6bis, vijfde lid, van het decreet van 7 november 1990 voorziet in een regeling i.v.m. het administratief toezicht op de naleving van de bepalingen inzake het hijsen van de vlag.

Het valt op dat een soortgelijke bepaling niet voorkomt in het voorliggende ontwerp. Er zou overwogen kunnen worden om het ontwerp op dit punt aan te vullen.

(1) In die interpretatie valt bijv. een officiële zitting ter gelegenheid van de opening van een gebouw van de Vlaamse Gemeenschap of de uitreiking van een prijs van de Vlaamse Gemeenschap, niet onder de toepassing van de ontworpen regeling, ook niet als de zitting plaatsvindt op 11 juli, of op een dag waarop de Belgische vlag gehesen moet worden.

De Raad van State meent evenwel te moeten opmerken dat dit niet nodig is, als het enkel de bedoeling zou zijn de gemeenrechtelijke regeling inzake het administratief toezicht te bevestigen (1).

(1) Dat is het geval met de vigerende bepaling van artikel 6bis, vijfde lid, althans i.v.m. de provincies en de gemeenten in het Nederlandse taalgebied.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	P. LEMMENS,	staatsraden,
	L. HELLIN,	
	A. ALEN,	assessoren van de
	H. COUSY,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. W. WEYMEERSCH, adjunct- referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER